IL-KUMMISSJONI
EWROPEA

Brussell, 30.1.2020
COM(2020) 33 final

RAPPORT TAL-KUMMISSJONI LILL-PARLAMENT EWROPEW, LILL-KUNSILL, LILL-KUMITAT EKONOMIKU U SOĊJALI EWROPEW U LILL-KUMITAT TAR-REĠJUNI

ON THE IMPLEMENTATION OF DIRECTIVE 2000/53/EC ON END-OF-LIFE VEHICLES

FOR THE PERIOD 2014-2017

RAPPORT MILL-KUMMISSJONI LILL-KUNSILL, LILL-PARLAMENT EWROPEW, LILL-KUMITAT EKONOMIKU U SOĊJALI EWROPEW, U LILL-KUMITAT TAR-REĠJUNI DWAR L-IMPLIMENTAZZJONI TAD-DIRETTIVA 2000/53/KE DWAR VETTURI LI M'GĦADHOMX JINTUŻAW

GĦALL-PERJODU 2014-2017

1. INTRODUZZJONI

Id-Direttiva 2000/53/KE dwar vetturi li m'għadhomx jintużaw[1] (id-Direttiva ELV) għandha l-għan primarju li tipprevjeni l-produzzjoni ta' skart minn vetturi u l-komponenti tagħhom sabiex jitnaqqas ir-rimi finali tal-iskart u l-impatt ambjentali ġenerali tiegħu. Barra minn hekk, il-miżuri stabbiliti fid-Direttiva jimmiraw li jtejbu l-prestazzjoni ambjentali tal-operaturi ekonomiċi kollha involuti fiċ-ċiklu tal-ħajja ta' vettura, speċjalment l-operaturi involuti direttament fit-trattament ta' vetturi li ma għadhomx jintużaw (ELVs). B'mod ġenerali, id-Direttiva ELV issegwi approċċ ta' ekonomija ċirkolari billi tinkoraġġixxi l-ekodisinn, tipprovdi għall-eliminazzjoni ta' sustanzi perikolużi fil-vetturi u tistabbilixxi miri għoljin ta' użu mill-ġdid/riċiklaġġ/irkupru, u b'hekk timmira li tuża mill-ġdid materjali ta' valur mill-ELVs u li żżomm riżorsi prezzjużi fl-ekonomija.

L-Artikolu 9 tad-Direttiva ELV jobbliga lill-Istati Membri jirrappurtaw lill-Kummissjoni f'intervalli ta' tliet snin dwar l-implimentazzjoni tad-Direttiva abbażi ta' kwestjonarju stabbilit bid-Deċiżjoni tal-Kummissjoni 2001/753/KE[2]. Il-kwestjonarju jikkonsisti f'żewġ partijiet: l-ewwel parti tikkonċerna dettalji dwar it-traspożizzjoni tad-Direttiva fil-liġi nazzjonali u t-tieni parti tinkludi informazzjoni dwar l-implimentazzjoni attwali tad-Direttiva. Abbażi tal-informazzjoni pprovduta mill-Istati Membri għall-perjodu ta' rappurtar, il-Kummissjoni hija meħtieġa tfassal rapport ta' implimentazzjoni.

Dan huwa r-raba' rapport dwar l-implimentazzjoni tad-Direttiva ELV, li jkopri l-perjodu ta' rappurtar mit-22 ta' April 2014 sal-21 ta' April 2017. Ir-rapporti preċedenti kollha jinsabu fuq is-sit web tal-Kummissjoni.[3]

25 Stat Membru ssottomettew tweġibiet għall-perjodu ta' rappurtar 2014-2017. Tliet pajjiżi (il-Latvja, Malta u l-Ungerija) għadhom ma għamlux dan. Dan huwa tnaqqis żgħir fin-numru ta' pajjiżi li rrapportaw meta mqabbel ma' perjodi ta' rapportar preċedenti: peress li l-Istati Membri kollha pprovdew lill-Kummissjoni bir-rapporti ta' implimentazzjoni għall-perjodu 2008-2011, filwaqt li tnejn (in-Netherlands u Spanja) ma ssottomettewx rapporti għall-2011-2014.

B'mod ġenerali, l-informazzjoni pprovduta kienet fil-biċċa l-kbira tagħha kompleta u ta' kwalità sodisfaċenti. Din ġiet ikkumplementata minn sorsi addizzjonali ta' *data*, b'mod partikolari leġiżlazzjoni nazzjonali, li ġiet ivverifikata direttament għall-konformità mad-Direttiva ELV, u b'informazzjoni minn rapporti oħra tal-Kummissjoni[4]. Barra minn hekk, ġiet ikkunsidrata wkoll id-

[1] ĠU L 269, 21.10.2000, p. 34.
[2] ĠU L 282, 26.10.2001, p. 77.
[3] http://ec.europa.eu/environment/waste/reporting/index.htm
[4] http://ec.europa.eu/environment/waste/elv/events_en.htm

data dwar il-miri tad-Direttiva għall-użu mill-ġdid/riċiklaġġ u l-użu mill-ġdid/irkupru rrappurtata skont id-Deċiżjoni tal-Kummissjoni 2005/293/KE[5].

2. INFORMAZZJONI DWAR IT-TRASPOŻIZZJONI TAD-DIRETTIVA ELV

Id-Direttiva hija meqjusa bħala trasposta b'mod sodisfaċenti fl-Istati Membri kollha u m'hemm l-ebda ksur miftuħ.

Skont id-Direttiva ELV, il-manifatturi tal-vetturi u t-tagħmir huma meħtieġa jillimitaw l-użu taċ-ċomb, il-merkurju, il-kadmju u l-kromju eżavalenti għal materjali u komponenti li tpoġġew fis-suq wara l-1 ta' Lulju 2003, soġġetti għall-eżenzjonijiet elenkati fl-Anness II tad-Direttiva. Dawn is-sustanzi perikolużi naqsu b'mod drammatiku permezz ta' diversi emendi tal-Anness II[6]. Filwaqt li l-limitazzjoni dwar l-użu ta' sustanzi perikolużi fil-vetturi ġiet trasposta normalment f'leġiżlazzjoni speċifika għall-ELV, id-disinn tal-vetturi biex jiffaċilita l-użu mill-ġdid u l-irkupru jew l-integrazzjoni ta' materjal riċiklat f'vetturi ġodda ta' spiss ġie traspost f'leġiżlazzjoni aktar ġenerika dwar l-iskart, b'rekwiżiti ġenerali għal dawn id-dispożizzjonijiet fis-swieq kollha. L-Awstrija hija eżempju ta' prattika tajba, peress li l-kumpaniji tal-ġbir u l-irkupru huma meħtieġa jużaw 0,5 % tal-fatturat tagħhom għal proġetti ta' prevenzjoni tal-iskart. Barra minn hekk, id-Direttiva tipprovdi wkoll li l-vetturi jkunu ddisinjati għall-użu mill-ġdid u għall-irkupru u li kwantitajiet akbar ta' materjali riċiklati jiġu integrati fil-vetturi.

Il-manifatturi, l-importaturi u d-distributuri għandhom jipprovdu sistemi biex jiġbru l-ELVs u, fejn ikun teknikament fattibbli, il-partijiet użati minn karozzi tal-passiġġieri msewwija. Il-produtturi huma meħtieġa li jkopru parti sinifikanti tal-ispejjeż involuti, jekk mhux kollha, fit-twassil tal-ELVs lejn iċ-ċentri tat-trattament tal-iskart. L-Istati Membri tipikament ittrasponew dawn ir-rekwiżiti b'mod li jippermetti l-flessibilità għall-operaturi ekonomiċi, bil-possibilità ta' skemi individwali jew kollettivi. Fil-maġġoranza tal-Istati Membri, it-teħid lura huwa bla ħlas, ħlief għal każijiet fejn il-komponenti essenzjali huma neqsin, jew jekk ikun ġie miżjud skart addizzjonali, skont ir-rekwiżiti tad-Direttiva. Billi l-valur tar-ruttam tal-metall u/jew ta' komponenti oħra mneħħija għar-riċiklaġġ jew għall-użu mill-ġdid se jkopri kważi l-ispejjeż kollha tal-ġbir tal-vettura mis-sidien finali, ma hemm l-ebda sfida sinifikanti biex jintlaħaq dan l-obbligu.

Is-sidien tal-ELVs għandhom jirċievu ċertifikat ta' distruzzjoni (CoD) sabiex jiddereġistraw il-vettura tagħhom. L-Istati Membri kollha rrapportaw li stabbilew sistemi nazzjonali ta' dereġistrazzjoni fejn il-ħruġ ta' CoD huwa kondizzjoni tad-dereġistrazzjoni. Il-proċessi għad-dereġistrazzjoni huma kruċjali biex jiġi żgurat li l-ELVs jiġu trasferiti għal faċilitajiet ta' trattament awtorizzati (ATFs) u biex tiġi limitata l-esportazzjoni illegali tagħhom. Ftit inqas minn nofs l-Istati Membri għamlu użu minn dispożizzjoni li tippermetti lill-produtturi, lin-negozjanti u lill-kolletturi joħorġu kemm CoDs, kif ukoll ATFs. Filwaqt li l-Istati Membri kollha jista' jkollhom sistemi ta' dereġistrazzjoni fis-seħħ, matul dawn l-aħħar snin kien hemm żieda fl-ELVs li mhux magħruf fejn jinsabu (jiġifieri vetturi li jiġu dereġistrati iżda ma nħarġilhomx CoD, jew li għalihom is-CoD ma jkunx disponibbli għall-awtoritajiet). Dan jindika li s-sistemi nazzjonali ta' dereġistrazzjoni mhumiex qed joperaw b'mod effettiv daqs kemm jistgħu jkunu.

[5] ĠU L 94, 13.4.2005, p. 30-33.
[6] Bħalissa l-Kummissjoni qiegħda tħejji d-9 u l-10 emenda tal-Anness II.

Id-Direttiva ELV għandha dispożizzjonijiet biex tiżgura li l-ELVs jiġu trattati sewwa u fil-ħin f'faċilitajiet ta' trattament li jkunu kisbu permess mill-awtoritajiet kompetenti. Dawn il-faċilitajiet huma soġġetti wkoll għal spezzjonijiet. Dawn il-kundizzjonijiet huma stabbiliti biex jitnaqqas kwalunkwe impatt ambjentali negattiv u biex jiġi promoss l-użu mill-ġdid u r-riċiklaġġ tal-komponenti tal-vetturi. L-Istati Membri kollha rrapportaw li għandhom miżuri trasposti skont ir-rekwiżiti tad-Direttiva f'dan ir-rigward. Ir-Rumanija u l-Finlandja kienu l-uniċi Stati Membri li rrappurtaw bidliet żgħar fil-leġiżlazzjoni mill-aħħar perjodu ta' rappurtar: ir-Rumanija aġġornat il-permessi meħtieġa biex jiġu ġestiti u żarmati l-ELVs, filwaqt li l-Finlandja introduċiet Digriet tal-Gvern speċifiku għall-ELVs (123/2015) li jaġġorna r-restrizzjonijiet għall-użu ta' sustanzi perikolużi fil-vetturi. Il-maġġoranza tal-pajjiżi ma jippermettux derogi mir-rekwiżiti għall-permessi għal operazzjonijiet biex l-iskart jiġi rkuprat mill-ELVs wara li jkunu ġew ittrattati kif suppost skont id-Direttiva ELV u soġġetti għal spezzjoni annwali[7], ir-risposti tad-Danimarka, l-Italja, ir-Rumanija u r-Renju Unit biss jissuġġerixxu li dawn jagħmlu dan (bidla oħra għar-Rumanija mill-perjodu ta' rappurtar preċedenti).

L-Istati Membri huma meħtieġa jinkoraġġixxu l-użu mill-ġdid u r-riċiklaġġ, u d-Direttiva ELV tistabbilixxi miri għall-użu mill-ġdid, għar-riċiklaġġ u għall-irkupru. Sal-1 ta' Jannar 2015, l-Istati Membri kellhom jiksbu l-miri li ġejjin: bi skadenzi fl-2006 u l-2015:

- 95 % użu mill-ġdid u rkupru (bħala medja għal kull vettura kull sena skont il-piż); u
- 85 % użu mill-ġdid u riċiklaġġ (bħala medja għal kull vettura kull sena skont il-piż).

Fl-2017, 14-il Stat Membru laħqu kemm il-miri ta' 85 % kif ukoll dawk ta' 95 % għar-riċiklaġġ u l-irkupru. L-ilħuq tal-miri huwa diskuss f'aktar dettall fit-Taqsima 3.

Xi Stati Membri rrapportaw miżuri innovattivi għall-inkoraġġiment tal-użu mill-ġdid u r-riċiklaġġ. L-Italja teħtieġ li l-Awtoritajiet Reġjonali jadottaw miżuri li jiżguraw li l-korpi pubbliċi (u l-kumpaniji li fil-biċċa l-kbira tagħhom huma pubbliċi) jiksbu mill-inqas 30 % tal-oġġetti/prodotti tagħhom meħtieġa kull sena minn materjali riċiklati. Il-leġiżlazzjoni Taljana teħtieġ ukoll li x-xiri ta' tajers ta' sostituzzjoni għall-flotot ta' vetturi pubbliċi jinkludi mill-inqas 20 % ta' tajers ittredjati mill-ġdid. Min-naħa tagħha, Franza teħtieġ it-traċċabilità tal-partijiet li jkunu ġew żarmati biex dawn ikunu jistgħu jerġgħu jintużaw. Fis-Slovenja, qabel ma jitqattgħu il-vetturi żarmati, il-maniġers tal-faċilitajiet ta' żarmar huma meħtieġa jneħħu 10 % tal-piż annwali totali tal-ELVs aċċettati mill-komponenti, il-materjali u l-fluwidi tagħhom u jibagħtuhom għall-użu mill-ġdid jew għar-riċiklaġġ.

Skont id-Direttiva ELV, l-istandards ta' kodifikazzjoni jeħtieġu li l-produtturi jimmarkaw (jew "jikkodifikaw") komponenti u materjali, sabiex jiffaċilitaw l-identifikazzjoni ta' dawk il-komponenti u l-materjali li huma adatti għall-użu mill-ġdid u l-irkupru.

Kważi l-Istati Membri kollha jirrappurtaw li trasponew bis-sħiħ il-leġiżlazzjoni li teħtieġ lill-produtturi jużaw l-istandards ta' kodifikazzjoni. L-eċċezzjonijiet huma d-Danimarka, fejn il-leġiżlazzjoni ma ssemmix speċifikament l-istandards tal-kodifikazzjoni, u l-Greċja, li wieġbet li ma għandha l-ebda manifattur tal-vetturi; ir-Repubblika Ċeka għamlet referenza għal leġiżlazzjoni li ma kinitx disponibbli biex tiġi vverifikata mill-Kummissjoni.

[7] Deroga mir-rekwiżiti għall-permessi skont l-Artikolu 6(2) tad-Direttiva ELV

Il-produtturi għandhom jipprovdu wkoll informazzjoni dwar iż-żarmar għal kull tip ta' vettura fi żmien sitt xhur minn meta titqiegħed fis-suq, pereżempju permezz ta' manwali jew ta' bażijiet ta' *data*. L-aktar mod popolari biex il-produtturi jipprovdu l-informazzjoni meħtieġa dwar iż-żarmar, il-ħżin u l-ittestjar huwa permezz tas-Sistema Internazzjonali ta' Informazzjoni dwar iż-Żarmar (IDIS - International Dismantling Information System)[8]. 20 Stat Membru rrappurtaw li użuw l-IDIS u xi Stati Membri rrappurtaw li jużaw ukoll miżuri nazzjonali oħra.

L-Istati Membri kollha ttrasponew leġiżlazzjoni li tiżgura li produtturi jipprovdu informazzjoni dwar iż-żarmar għal kull tip ta' vettura ġdida mqiegħda fis-suq fi żmien sitt xhur wara li l-vettura titqiegħed fis-suq.

3. INFORMAZZJONI DWAR L-IMPLIMENTAZZJONI TAD-DIRETTIVA ELV

Ir-rapporti ta' implimentazzjoni nazzjonali jipprovdu wkoll informazzjoni dwar kif għadd ta' dispożizzjonijiet tad-Direttiva ELV ġew implimentati mill-Istati Membri.

Eżempji notevoli ta' fejn ġew introdotti miżuri għall-prevenzjoni tal-iskart jinkludu l-Irlanda, li teħtieġ lill-produtturi jippromwovu l-prevenzjoni tal-iskart permezz ta' firxa ta' miżuri li japplikaw għal ċerti vetturi speċifikati. Dawn jinkludu: ir-restrizzjoni tal-użu ta' sustanzi perikolużi, filwaqt li jitqies iż-żarmar, l-użu mill-ġdid, l-irkupru u r-riċiklaġġ fi tmiem il-ħajja meta jkunu qed jiġu ddisinjati vetturi ġodda, u ż-żieda tal-proporzjon ta' materjal riċiklat użat fil-produzzjoni ta' vetturi speċifikati.

Fir-Rumanija, jitwettqu valutazzjonijiet preliminari sabiex ikun żgurat li l-vetturi jilħqu ċerti miri, u l-produtturi tal-vetturi jkunu żviluppaw standard ġdid ta' attivazzjoni permezz ta' interfaċċja standardizzata ta' dijanjostika fil-vettura (OBD).

In-numru ta' Stati Membri li kienu kapaċi jipprovdu informazzjoni dettaljata dwar il-kwantità ta' materjali riċiklati użati fil-manifattura tal-vetturi kien limitat. Fost il-punti ta' interess insibu d-dikjarazzjoni tal-Polonja li filwaqt li jintużaw plastiks riċiklati, il-plastiks irkuprati jeħtieġu proċess speċifiku ta' tindif qabel ma jkunu jistgħu jintużaw fil-produzzjoni tal-vetturi. Barra minn hekk, ir-Rumanija kkummentat li l-materjal tal-plastik riċiklat użat l-aktar ta' spiss għall-partijiet tal-vetturi huwa l-propilen, u li l-plastik riċiklat jirrappreżenta aktar minn 10 % tal-massa totali tal-plastik użata f'vetturi manifatturati fit-territorju tagħha.

Il-biċċa l-kbira tal-Istati Membri raw żieda fin-numru ta' Faċilitajiet ta' Trattament Awtorizzati (ATFs) li joperaw fit-territorju tagħhom. Għalkemm tliet pajjiżi ma pprovdewx *data* dwar in-numri ta' ATFs għall-2015-2017 (il-Belġju, l-Ungerija u l-Latvja), jekk wieħed jassumi li n-numri f'dawk il-pajjiżi baqgħu l-istess bħal dawk irrappurtati qabel, allura l-għadd totali ta' ATFs fl-EU28 żdied minn 12,589 fl-2012-2014 għal 14,173 fl-2015-2017.

18-il Stat Membru rrappurtaw li fit-territorju tagħhom hemm stabbilimenti ta' trattament b'sistema ċertifikata ta' ġestjoni ambjentali (EMS). Fl-EU28, il-proporzjon ta' stabbilimenti tat-trattament b'EMS żdied minn 1,9 % fl-2012-2014 għal 3,73 % fl-2015-2017. Il-Belġju huwa eżempju ta' prattika tajba, għax fi Flanders u fil-Walloon, iċ-ċentri approvati kollha għat-tindif mit-tniġġis, iż-

[8] *IDIS | The International Dismantling Information System*, accessed 19 March 2019, https://www.idis2.com/

żarmar u d-distruzzjoni ta’ ELVs għandhom sistema ta’ ħarsien ambjentali, minħabba l-leġiżlazzjoni li tistipula li dawn iċ-ċentri għandhom jissottomettu rapport annwali lill-awtoritajiet li jagħti r-riżultati ta’ eżami tal-attivitajiet tal-kumpanija minn istituzzjoni indipendenti ta’ spezzjoni, u evalwazzjoni negattiva tista’ twassal biex l-approvazzjoni tiġi rtirata.

10 Stati Membri biss setgħu jipprovdu informazzjoni speċifika dwar in-numru ta’ ELVs mingħajr ebda valur tas-suq jew b'valur tas-suq negattiv imwassal lil ATFs filwaqt li ħamsa setgħu jagħtu tweġiba parzjali. It-trattament ta’ ELVs b’valur negattiv huwa importanti sabiex jitnaqqas ir-rimi tal-iskart. Sadanittant, 13-il Stat Membru ma setgħux iwieġbu l-mistoqsija, minħabba l-fatt li din id-*data* ma tiġix irreġistrata. Mill-Istati Membri li pprovdew informazzjoni definita, f’seba’ każijiet (Ċipru, l-Estonja, il-Finlandja, l-Irlanda, l-Italja, il-Portugall u Spanja) dan seħħ minħabba li ma kien hemm l-ebda vettura bħal din li kellha valur tas-suq negattiv jew li ma kellha l-ebda valur tas-suq; fi kliem ieħor, fil-każijiet kollha, f’dawn il-pajjiżi l-ELVs baqgħu b'valur tas-suq pożittiv. Sadanittant, il-Greċja rrappurtat li l-ELVs kollha mogħtija lill-ATFs ma għandhom l-ebda valur tas-suq - madankollu, mhuwiex ċar kif jiġi kkunsidrat il-valur pożittiv tar-ruttam tal-metall, anki jekk l-ELVs bħala tali ma għandhomx valur fis-suq għall-vetturi użati. Il-Litwanja u Malta biss irrappurtaw ċifri kwantitattivi.

Id-*data* dwar ir-rati miksuba ta’ użu mill-ġdid/riċiklaġġ u ta’ użu mill-ġdid/irkupru hija murija fil-Figure 1 u fl-Illustrazzjoni 2. Inġabret *data* mill-Eurostat wara l-obbligu tal-Istati Membri li jirrappurtaw kull sena dwar il-miri tal-ELV fil-kuntest tar-rekwiżit ta’ rappurtar skont id-Deċiżjoni tal-Kummissjoni dwar dettalji għall-monitoraġġ tal-konformità mad-Direttiva[9].

Fl-2017, 20 Stat Membru kienu laħqu l-mira minima ta’ użu mill-ġdid u riċiklaġġ ta’ 85 % skont il-piż medju għal kull vettura u sena, 2 Stati Membri ma kinux laħqu l-miri għalkemm huma qrib u għal 6 Stati Membri d-*data* ma kinitx disponibbli. Ir-rata medja ta’ użu mill-ġdid u ta' riċiklaġġ għall-EU28 b’mod ġenerali kienet ta’ 89 %, erba’ punti perċentwali ogħla mill-mira.

Illustrazzjoni1: Rati ta’ Użu mill-Ġdid u Riċiklaġġ tal-ELV (%)[10]

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Il-Belġju	88,7	88,2	89,2	91,3	92,1	93,2
Il-Bulgarija	89,5	93,2	94,1	94,4	94,6	97,6
Iċ-Ċekja	80,3	80,3	80,3	90,2	90,3	91,9
Il-Kroazja	97,2	100	89,5	92,8	93,9	99,3
Id-Danimarka	92,4	86,6	86	91,2	88,8	91,5
Il-Ġermanja	92,3	89,8	89,5	87,7	89,3	89,5
L-Estonja	80,9	77,7	87	86	85,8	85,9
L-Irlanda	81,8	80,4	82,1	83,3	86	85,9
Il-Greċja	82,8	88,8	80,4	64,5	100	91,9
Spanja	83	83,6	84,3	85	85,4	85,8
Franza	82,4	85,3	85,9	87,5	86,9	87,4

9 EUROSTAT (2019) *Eurostat - Data Explorer*, accessed 25 March 2019, http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=env_waselvt&lang=en

10 https://ec.europa.eu/eurostat/web/waste/data/database

L-Italja	80,8	82,2	83,4	84,6	82,5	:
Ċipru	84,7	84,3	87,7	89,1	90,3	:
Il-Latvja	97,6	92,4	92,2	86,6	94,3	84
Il-Litwanja	89,2	92,1	93,5	94,6	94,9	94,8
Il-Lussemburgu	85	84	87	87	86	94,3
Malta	95,8	91,9	45	77,7	54,4	:
L-Ungerija	84,4	90,7	90,3	94,6	95,4	95,5
In-Netherlands	83,7	86	86,1	87,7	88,9	:
L-Awstrija	83,4	85	85,8	86,9	87,2	86,6
Il-Polonja	90,4	88,6	85,5	94,7	94,3	95,7
Il-Portugall	82,7	82,9	83,8	84	83,5	85,2
Ir-Rumanija	84	83,8	84,1	85,1	:	:
Is-Slovenja	100	:	85,9	:	:	:
Is-Slovakkja	89,9	92,5	94,8	88,4	96,1	95,7
Il-Finlandja	82,5	82,5	82,8	82,8	82,8	82,8
L-Iżvezja	85	84,6	84,4	84,6	86,7	88,2
Ir-Renju Unit	84,1	85,5	86,9	87,3	86,4	86,5
L-Iżlanda	100	99,6	97,7	98,5	96,8	:
Il-Liechtenstein	77,2	78,2	78,7	80,5	75,6	75,1
In-Norveġja	75,5	75,4	82,9	85,2	85,2	:

Illustrazzjoni2: Rati ta' Użu mill-Ġdid u Rkupru tal-ELV tal-2016 (%)[11]

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Il-Belġju	93	93	94,2	96,7	96,4	97
Il-Bulgarija	91,3	94,1	95	95,1	95,6	98,8
Iċ-Ċekja	86,3	86,3	86,3	95,7	95,4	95,6
Il-Kroazja	99,9	100	96,2	99,5	99,5	99,7
Id-Danimarka	92,6	86,7	86,1	97,6	97,1	99,6
Il-Ġermanja	106,3	103,8	101,4	95,8	98	98,4
L-Estonja	85,1	86,4	88,4	87	89,8	89,9
L-Irlanda	87,8	91,6	90,7	91,8	92,8	94,6
Il-Greċja	90,3	91,5	85,5	68,9	108	99,5
Spanja	88,2	91,5	93,5	95	93,4	94
Franza	87	89,3	91,3	94,3	94,8	94,6
L-Italja	82,3	82,8	85,1	84,7	82,6	:
Ċipru	86,9	86,6	90,2	90,7	93,2	:
Il-Latvja	97,9	92,6	92,4	87	94,5	84,1
Il-Litwanja	90,1	92,4	94,4	95	95,4	95,1
Il-Lussemburgu	95	95	95	97	96	96,2
Malta	96	91,9	45	77,7	54,5	:
L-Ungerija	86,2	91,7	95,6	95,2	95,8	96,9
In-Netherlands	96,1	95,9	96	97	98,7	:
L-Awstrija	94,2	96,7	96,1	96,9	96,9	97,9
Il-Polonja	92,8	90,3	88	97	96,3	98,6

[11] https://ec.europa.eu/eurostat/web/waste/data/database

Il-Portugall	87,6	90,5	92,7	92,7	92,1	93,8
Ir-Rumanija	86	87,4	88,5	90,8	:	:
Is-Slovenja	103	:	91,3	:	:	:
Is-Slovakkja	91,2	93,7	96	89,4	97,4	97,5
Il-Finlandja	95	95	97,3	97,3	97,3	97,3
L-Iżvezja	90,6	91,3	91,3	96,8	94,6	97,2
Ir-Renju Unit	88,1	88,9	90,7	96,9	92,2	94,1
L-Iżlanda	100	99,6	97,7	98,5	96,8	:
Il-Liechtenstein	92,7	89	90,6	90,8	85,6	84,7
In-Norveġja	93,8	94,7	97,5	96,7	97,7	:

Mill-2017, 15-il Stat Membru kienu laħqu l-mira minima ta' użu mill-ġdid u rkupru ta' 95 % b'piż medju għal kull vettura u sena, 7 Stati Membri għadhom ma laħqux il-mira ta' 95 % iżda huma qrib ħafna u 6 Stati Membri għadhom ma rrapurtawx. Ir-rata medja ta' użu mill-ġdid u ta' rkupru għall-EU28 b'mod ġenerali kienet ta' 94 %, eżatt taħt il-mira.

Għadd sinifikanti ta' Stati Membri b'infrastruttura u proċessi stabbiliti tal-ġestjoni tal-ELV jidher li mhumiex jilħqu l-miri ta' rkupru tagħhom iżda dan il-fatt jista' jkun indikattiv ta' enfasi akbar fuq ir-riċiklaġġ milli fuq forom oħra ta' rkupru (eż. Franza, Spanja, l-Iżvezja u r-Renju Unit jissodisfaw il-miri ta' riċiklaġġ tagħhom iżda mhux il-miri ta' rkupru) skont il-kunċett tal-ekonomija ċirkolari. Jista' jkun indikattiv ukoll ta' metodi ta' rappurtar aktar robusti u mtejba li jikkontribwixxu għal implimentazzjoni aħjar tad-Direttiva. L-Istati Membri li ma laħqux il-miri spjegaw ir-raġunijiet u l-miżuri implimentati biex jintlaħqu l-miri.

Ir-rati għoljin irrappurtati mill-Greċja jistgħu jiġu attribwiti għall-fatt li l-faċilitajiet ta' żarmar għażlu li jaħżnu għal perjodu estiż xi ELVs li kienu għadhom ma tneħħewlhomx il-fluwidi, x'aktarx minħabba l-valuri baxxi tas-suq tal-metalli, li mbagħad ġew mqattgħin wara s-sena tad-dekontaminazzjoni tagħhom. Dan wassal għal għadd kbir ta' ELVs ittrattati f'sena.

Miżuri ġodda biex jinkoraġġixxu l-użu mill-ġdid u r-riċiklaġġ li ġew introdotti jinkludu miżuri madwar l-użu mill-ġdid tal-komponenti tal-ELV fl-Ungerija, attivitajiet ta' sensibilizzazzjoni u ta' komunikazzjoni fil-Portugall, u għajnuna finanzjarja għal proġetti ġodda ta' riċerka u żvilupp dwar il-prevenzjoni tal-iskart tal-ELV, ir-riċiklaġġ u l-użu mill-ġdid tal-komponenti fi Spanja, bi prijorità mogħtija lil proġetti li jiffukaw fuq ir-riċiklaġġ ta' plastiks tal-vetturi, ħġieġ tal-windscreen u tajers.

4 L-ELVs LI MHUX MAGĦRUF FEJN JINSABU U Ż-ŻARMAR ILLEGALI TA' ELVs

L-iktar nuqqas ta' implimentazzjoni u infurzar ta' sfida tad-Direttiva ELV, jibqa' l-għadd kbir ta' "ELVs li mhux magħruf fejn jinsabu". Dan diġà ġie indikat fir-rapport preċedenti tal-Kummissjoni dwar l-implimentazzjoni tad-Direttiva ELV għall-2011 sal-2014[12] u fl-evalwazzjoni ex post tal-Kummissjoni ta' ħames direttivi dwar l-iskart[13]. Biex tivvaluta l-problema, il-Kummissjoni wettqet "Inizjattiva ta' Promozzjoni tal-Konformità biex tivvaluta l-implimentazzjoni tad-Direttiva

[12] http://ec.europa.eu/environment/waste/elv/implementation_en.htm
[13] http://ec.europa.eu/environment/waste/target_review.htm

2000/53/KE dwar vetturi li m'għadhomx jintużaw (id-Direttiva ELV) b'enfasi fuq vetturi li m'għadhomx jintużaw li mhux magħruf fejn jinsabu"[14].

Il-Eurostat jitlob lill-Istati Membri biex jipprovdu dettalji dwar l-għadd ta' vetturi miġbura u trasferiti lill-ATFs. Dawn iċ-ċifri huma miġbura fit-Tabella 1 hawn taħt.

Tabella 1: Ghadd totali ta' vetturi li m'ghadhomx jintużaw, miġbura u trasferiti lill-ATFs, 2008-2016[15]
(għadd ta' vetturi)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
L-Unjoni Ewropea	6 301 000	9 039 000	7 383 000	6 789 000	6 286 000	6 234 000	6 150 000	5 964 000	5 920 000
Il-Belġju	141 521	140 993	170 562	165 016	160 615	134 506	126 835	107 425	106 458
Il-Bulgarija	38 600	55 330	69 287	62 937	57 532	61 673	80 862	85 946	92 706
Iċ-Ċekja	147 259	155 425	145 447	132 452	125 587	121 838	131 987	139 440	145 928
Id-Danimarka	101 042	96 830	100 480	93 487	106 504	125 650	104 413	98 929	89 039
Il-Ġermanja	417 534	1 778 593	500 193	466 160	476 601	500 322	512 163	473 386	412 801
L-Estonja	13 843	7 528	7 268	11 413	12 835	14 712	14 720	12 884	11 184
L-Irlanda	127 612	152 455	158 237	134 960	102 073	92 467	86 950	74 910	98 213
Il-Greċja	55 201	115 670	95 162	112 454	84 456	86 205	82 863	87 050	46 573
Spanja	748 071	952 367	839 637	671 927	687 824	734 776	724 820	689 760	611 446
Franza	1 109 876	1 570 593	1 583 283	1 515 432	1 209 477	1 115 280	1 084 766	1 016 326	1 046 083
Il-Kroazja	:	:	:	:	35 213	32 135	19 388	16 900	20 386
L-Italja	1 203 184	1 610 137	1 246 546	952 461	902 611	876 052	853 584	958 245	978 960
Ċipru	14 273	17 303	13 219	17 145	17 547	13 212	11 160	8 293	5 151
Il-Latvja	10 968	10 590	10 640	9 387	10 228	9 003	9 268	8 924	8 049
Il-Litwanja	19 534	19 656	23 351	26 619	22 885	26 482	29 982	26 546	21 306
Il-Lussemburgu	2 865	6 908	6 303	2 341	2 834	2 290	2 225	1 617	1 854
L-Ungerija	37 196	26 020	15 907	13 043	15 357	14 897	15 283	16 788	15 141
Malta	:	:	330	2 526	2 530	1 198	2 646	4 509	:
In-Netherlands	152 175	191 980	232 448	195 052	187 143	183 451	188 487	167 777	197 488
L-Awstrija	63 975	87 364	82 144	80 004	64 809	73 993	59 904	47 926	48 077
Il-Polonja	189 871	210 218	259 576	295 152	344 809	402 416	454 737	478 202	380 529
Il-Portugall	107 746	107 946	107 419	77 929	92 008	92 112	86 713	84 158	88 559
Ir-Rumanija	51 577	55 875	190 790	128 839	57 950	37 989	42 138	41 886	:
Is-Slovenja	6 780	7 043	6 807	6 598	5 447	:	6 260	:	:
Is-Slovakkja	39 769	67 795	35 174	39 171	33 469	36 858	29 175	26 176	36 931
Il-Finlandja	103 000	96 270	119 000	136 000	119 000	99 300	94 540	99 630	114 460
L-Iżvezja	150 197	133 589	170 658	184 105	185 616	189 748	186 967	188 810	186 875
Ir-Renju Unit	1 210 294	1 327 517	1 157 438	1 220 873	1 163 123	1 149 459	1 106 846	995 527	1 103 050
L-Iżlanda	9 386	5 109	4 195	4 075	5 824	4 463	5 245	6 063	6 527
Il-Liechtenstein	91	72	107	94	114	326	188	230	260
In-Norveġja	130 018	95 000	112 537	124 563	119 905	141 452	139 920	145 098	142 280

Id-*data* fit-tabella tirreferi għall-ELVs irrapportati li ngħataw CoD u li qed jiġu ttrattati f'ATFs. Fil-Linji Gwida indirizzati lill-Istati Membri, il-Eurostat qed jitlob ukoll lill-Istati Membri jirrappurtaw dwar l-għadd totali ta' ELVs u mhux dawk biss li għalihom ikun inħareġ CoD. Madankollu, huma ftit

[14] Inizjattiva ta' Promozzjoni tal-Konformità biex tivvaluta l-implimentazzjoni tad-Direttiva 2000/53/KE dwar vetturi li m'għadhomx jintużaw (id-Direttiva ELV) b'enfasi fuq vetturi li m'għadhomx jintużaw li mhux magħruf fejn jinsabu (http://ec.europa.eu/environment/waste/elv/events_en.htm)
[15] ***Sors***: Eurostat (kodiċi tad-*data* online: env_waselvt)

ħafna l-Istati Membri li jibagħtu din id-*data* peress li la skont id-Direttiva ELV u lanqas skont id-Deċiżjoni tal-Kummissjoni 2005/293/KE dwar il-monitoraġġ tal-użu mill-ġdid/rkupru u l-miri tal-użu mill-ġdid/rkupru tad-Direttiva ELV mhu obbligatorju li jiġi rrapurtat l-għadd ta' vetturi li ma għadhomx jintużaw. Għalhekk, kellha tintuża *data* minn sorsi oħra[16] sabiex jiġu stmati l-ELVs. Paragun bejn id-*data* dwar l-ELVs li ngħataw CoD u li qed jiġu ttrattati minn ATFs u d-*data* dwar l-ELV juri diskrepanzi. Il-grafika ta' hawn taħt mill-istudju riċenti tal-Kummissjoni turi l-għadd ta' ELVs[17] irrappurtati legalment (jiġifieri dawk li ngħataw CoD u li ġew trattati legalment) u l-għadd kbir ta' ELVs li mhux magħruf fejn jinsabu fl-2014 fl-UE. Il-grafika qed tqis id-dħul tal-vetturi fis-sistemi nazzjonali ta' reġistrazzjoni u l-ħruġ mill-ħażna tal-vetturi tal-EU-28. L-għadd ta' ELVs li mhux magħruf fejn jinsabu jibqa' ta' tħassib kbir.

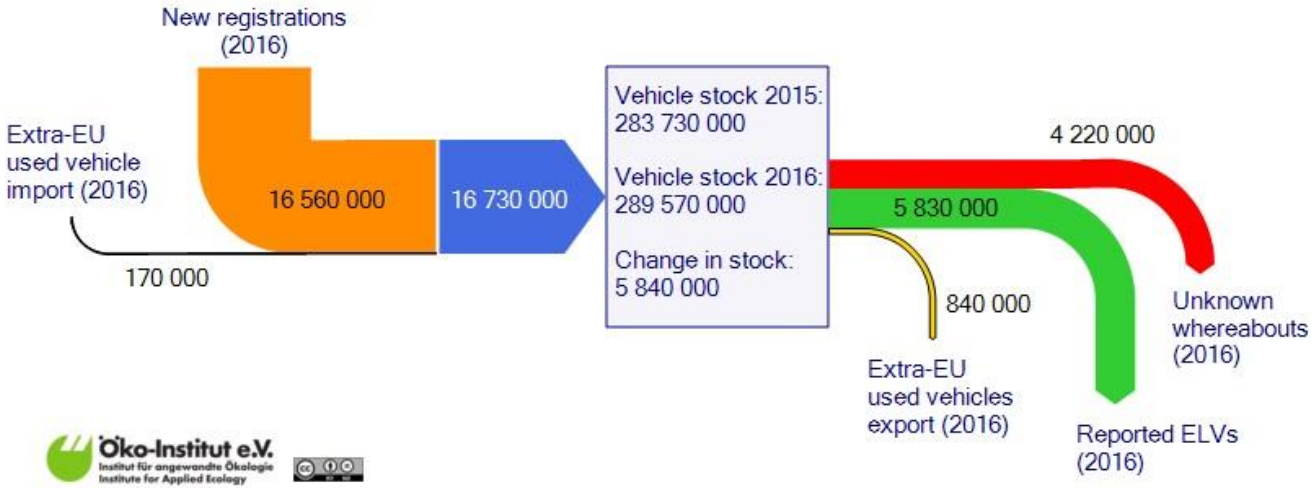

Għal eżempju ta' kif jistgħu jseħħu diskrepanzi bħal dawn, il-Finlandja rrappurtat li xi ċittadini u operaturi ma jiħdux ELVs fis-sistema uffiċjali ta' teħid lura tal-produtturi, u għalhekk l-ammont totali ta' ELVs huwa ferm ogħla mill-għadd reali ta' CoDs. Barra minn hekk, il-Finlandja enfasizzat li ż-żieda fit-trattament xieraq tal-ELVs fl-2017 setgħet irriżultat miż-żieda fil-prezzijiet tal-metall u mit-titjib fis-sistema ta' dereġistrazzjoni online.

Il-Ġermanja rrappurtat li l-għadd relattivament baxx ta' ELVs miġbura u ttrattati fit-territorju tagħha, meta mqabbel ma' madwar 2,8 miljun karozza dereġistrata b'mod permanenti kull sena, huwa dovut għall-esportazzjoni ta' vetturi użati, u li r-rapporti li saru fl-2017 naqqsu l-"lakuna statistika" tal-

[16] Eurostat, Statistiċi tal-Kummerċ Barrani (FTS); Assoċjazzjoni Ewropea tal-Manifatturi tal-Vetturi (ACEA); Eurostat, sett tad-*data*: road_eqs; road_eqr); POLK. Dawn is-sorsi ntużaw fl-Inizjattiva għall-Promozzjoni tal-Konformità tal-Kummissjoni biex tivvaluta l-implimentazzjoni tad-Direttiva 2000/53/KE dwar vetturi li m'għadhomx jintużaw (id-Direttiva ELV) b'enfasi fuq il-vetturi li m'għadhomx jintużaw li mhux magħruf fejn jinsabu (http://ec.europa.eu/environment/waste/elv/events_en.htm)
[17] Il-kamp ta' applikazzjoni tad-Direttiva ELV huwa l-vetturi M1 (għat-trasport ta' passiġġieri b'mhux aktar minn tmien sits minbarra s-sit tas-sewwieq) u N1 (vetturi għat-trasport ta' oġġetti b'piż massimu li ma jaqbiżx 3.5 tunnellati).

vetturi li mhux magħruf fejn jinsabu[18]. [19] Il-lakuna ġiet eliminata primarjament bil-kalkolu mill-ġdid tal-għadd reali ta' vetturi bil-mutur li ġew dereġistrati b'mod permanenti, u bi stimi kkwalifikati dwar id-*data* statistika dwar l-esportazzjoni ta' vetturi użati (lejn pajjiżi tal-UE u lejn pajjiżi mhux tal-UE).

L-istudju riċenti tal-Kummissjoni juri wkoll li wħud mir-raġunijiet għan-numru kbir tal-ELVs li mhux magħruf fejn jinsabu jwassal għal sistemi ta' dereġistrazzjoni b'nuqqasijiet u bi trattament mhux xieraq tal-ELVs (jiġifieri mhux l-ELVs kollha jiġu trasferiti għal punti ta' ġbir, u minn dawk trasferiti, mhux kollha jirċievu CoD; ELVs li qed jiġu żarmati f'faċilitajiet mhux awtorizzati). Barra dan, hemm ELVs li huma esportati b'mod illegali bħala vetturi użati.

Barra minn hekk, hemm rabtiet u segwitu inadegwati bejn is-sistemi ta' reġistrazzjoni u ta' dereġistrazzjoni jew ta' reġistrazzjoni mill-ġdid li forsi jistgħu jimplikaw li mhux l-ELVs dereġistrati kollha jirċievu ċertifikat ta' distruzzjoni (CoD) minkejja li jiġu trattati legalment; hemm vetturi użati reġistrati fi Stat Membru ieħor li qatt ma kienu ġew dereġistrati mill-Istat Membru ta' oriġini; in-nuqqas ta' *data* ta' kwalità tajba, b'mod partikolari fir-rigward ta' *data* dwar l-esportazzjoni ta' vetturi użati u ELVs u t-telf ta' materja prima; il-ħtieġa ta' titjib fil-metodi ta' rappurtar mill-Istati Membri; il-ġbir u ż-żarmar illegali ta' ELVs f'faċilitajiet ta' trattament mhux awtorizzati mingħajr standards ambjentali; u, għalhekk, il-ħtieġa ta' infurzar aħjar, inklużi l-ispezzjonijiet tal-punti ta' ġbir u l-ATFs.

Hemm Stati Membri li diġà ħadu miżuri biex jindirizzaw il-problema, bħad-Danimarka, li introduċiet primjum għall-aħħar sid irreġistrat li jikkunsinna l-ELV tiegħu f'faċilità awtorizzata għat-trattament (ATF), jew Franza u r-Renju Unit li rrappurtaw żieda sinifikanti fl-għadd tal-ispezzjonijiet għall-ATFs.

5. KONKLUŻJONIJIET

Id-Direttiva ELV ġiet trasposta fil-leġiżlazzjoni nazzjonali tal-Istati Membri kollha u hija meqjusa sodisfaċenti.

B'mod ġenerali, l-implimentazzjoni tad-Direttiva ELV tidher li hija prinċipalment xierqa. Fl-2017, il-mira tal-2015 tal-użu mill-ġdid u r-riċiklaġġ ta' 85 % b'piż medju għal kull vettura u sena kienet intlaħqet minn 20 mit-28 Stat Membru (5 Stati Membri naqsu milli jirrappurtaw). Kien hemm aktar sfidi biex tintlaħaq il-mira tal-użu mill-ġdid u l-irkupru ta' 95 % b'piż medju għal kull vettura u sena. Madankollu, madwar nofs dawk l-Istati Membri li ma laħqux il-miri ma laħquhomx biss bi ftit punti perċentwali.

L-użu tas-sustanzi perikolużi pprojbiti qed jonqos kontinwament kif juru l-emendi tal-Anness II tad-Direttiva ELV[20] bl-entrati mnaqqsa b'mod kostanti li jippermettu l-użu tagħhom. Barra minn hekk, żdied l-għadd ta' faċilitajiet ta' trattament awtorizzati, u l-Istati Membri qed jibdew jirrappurtaw miżuri innovattivi bħall-inkorporazzjoni ta' kontenut irriċiklat, l-appoġġ ta' proġetti għall-prevenzjoni

[18] Sander, K., Wagner, L., Sanden, D.J., and Wilts, H. (2017) Entwicklung von Lösungsvorschlägen, einschließlich rechtlicher Instrumente, zur Verbesserung der Datenlage beim Verbleib von Altfahrzeugen, p.333

[19] Kohlmeyer et al (2017) Clarification of the whereabouts of end-of-life vehicles, *Recycling and Raw Materials*, Vol.10

[20] http://ec.europa.eu/environment/waste/elv/legislation_en.htm

tal-iskart u l-introduzzjoni ta' sistemi ta' ħarsien ambjentali, li kollha kemm huma jistgħu jitqiesu minn pajjiżi oħra bħala eżempji tal-aħjar prattika.

Eċċezzjoni notevoli għal din ix-xejra ġeneralment pożittiva hija l-kwistjoni tal-ELVs li mhux magħruf fejn jinsabu. Il-ġbir, it-trattament u l-kummerċ illegali ta' partijiet imneħħija mill-ELVs għadhom sfida. Minbarra t-telf ta' riżorsi prezzjużi (komponenti u materjali li jistgħu jiġu rkuprati), din il-problema u t-trattament tal-ELVs f'faċilitajiet ta' trattament mhux awtorizzati għandhom ukoll impatt negattiv fuq is-saħħa u l-ambjent. Dan huwa rifless fil-preambolu 7 tad-Direttiva 2018/849/UE[21] li jindika li d-Direttiva 2000/53/KE għandha tiġi rieżaminata u, jekk meħtieġ emendata, filwaqt li titqies il-"problema tal-vetturi li m'għadhomx jintużaw li mhumiex meqjusin, inkluż il-vjeġġi ta' vetturi użati suspettati li huma vetturi li m'għadhomx jintużaw, u lill-applikazzjoni tal-Linji Gwida tal-Korrispondenti Nru 9 dwar vjeġġi ta' vetturi tal-iskart".

Il-Kummissjoni Ewropea bħalissa qed twettaq evalwazzjoni tad-Direttiva ELV li għandha l-għan li tivvaluta kemm ir-regoli tal-leġiżlazzjoni tal-UE dwar l-ELVs jipprovdu benefiċċji għall-ambjent, għall-pubbliku u għall-industrija. L-evalwazzjoni se tiġi ffinalizzata fl-2020[22]. Is-suġġetti li qed jiġu esplorati jinkludu l-effiċjenza tal-implimentazzjoni tad-Direttiva, inkluża l-problema tal-ELVs li mhux magħruf fejn jinsabu, il-koerenza mad-definizzjonijiet ta' rilevanza ta' leġiżlazzjoni oħra u l-fattibbiltà tal-istabbiliment ta' miri għal materjali speċifiċi, metodi ta' rappurtar u monitoraġġ u rilevanza fir-rigward tal-isfidi tat-teknoloġiji l-ġodda, inklużi l-vetturi elettriċi u ibridi, u t-tibdiliet fil-kompożizzjoni materjali tal-vetturi.

[21] ĠU 150, 14.6.2018, p. 93
[22] http://ec.europa.eu/environment/waste/elv/evaluation_en.htm